

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны, дзвінскі ўзгорак, каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №15 (66)
КАСТРЫЧНІК 2017 ГОДА

ЦЯЖКАСЬЦІ ЖЫЦЬЦЯ

У СКЛАДЧЫНУ НА ПАЛІВА ДЛЯ «ТЫТАНІКА»

Мястэчка Сураж, што ў Віцебскім раёне, падзеленае Дзьвіной практычна напалам. І адзіны від транспарту, які дазваляе месьціччам трапіць з аднаго берагу на другі — гэта паром. Ёсьць яшчэ й катэр, але ён выкарыстоўваецца толькі ўлетку.

Паром, як сьведчыць надпіс на «загончыку» для пасажыраў, можа перавезьці за адзін раз 19 чалавек. Увогуле ж ён вытрымлівае 60 тон грузу — а перавозіць цераз рэчку даводзіцца нават нагружаныя драўнінай «лесавозы», не кажучы ўжо пра легкавікі. Хуткую дапамогу або машыны МНС загадана перавозіць зь берагу на бераг без чаргі. А пасажыраў — паводле раскладу: праз кожныя паўгадзіны.

Але гэта толькі на паперы. Праца «Тытаніка» — так называюць паром местачкоўцы — цяпер залежыць ад таго, ці ёсьць паліва для рухавіка. У гэтай якасьці выкарыстоўваюць трактар «Беларус», і апошнімі днямі ён часьцей «стаіць на прыколе», чымся перавозіць пасажыраў.

«Няма паліва» — адзінае тлумачэньне, якое чуюць людзі. Яны сталі закладнікамі гэтай сытуацыі, бо на левым беразе знаходзіцца ўся інфраструктура мястэчка: лягсас, крамы, пошта, аптэка, царква. А на правым — прыватны сэктар, дзе жывуць людзі.

Мясцовая жыхарка Ала Іванаўна раніцай пераехала паромам на «чужы» бераг, а калі вернецца на «свой» — ня ведае:

«Колькі памятаю сябе, столькі тут праблемы. Нейкі каменны век! Крама — тут, пошта — тут, лекары — тут, а нам, хто на левым беразе жыве, што рабіць? Як дабрацца? Вось у нядзелю абвясьцілі, што ў цэнтры будзе кірмаш. Мы прыйшлі на паром, а трактарыст кажа: «Нават не сядзіце тут. Рэйс будзе толькі а 12-й і а 15-й, бо ў нас няма паліва. У раёне няма грошай, можаце зьвяртацца куды хочаце, хоць да губэрнатара».

Паром знаходзіцца на балянсе ў раённай камунальнай службы. Таму «трактарыст», а па сумяшчальніцтве «паромшчык», адмаўляецца камэнтаваць сытуацыю. Маўляў, зьвяртайцеся да начальства.

Найбліжэйшае начальства, старшыня Сураскага сельскага выканкаму Аляксандар Вялітчанка, тлумачыць, што перабоі з палівам — гэта сытуацыя надзвычайная. І што «ўжо працуе камісія», каб разабрацца, хто вінаваты.

Пакуль ідуць разьбіральніцтвы, мясцовыя насельнікі вырашаюць праблему саматугам. Ужо былі выпадкі, што пасажыры самі прыносілі паліва для рухавіка — калі была пільная неабходнасьць перабрацца на другі бераг. Паліва, дарэчы, патрэбна няшмат: на дзень хапае 20-25 літраў «саляркі». «А на адзін пераезд — паўшклянкі», — жартуе паромшчык.

Рэйс з аднаго берага на другі займае ня больш за 5 хвілін. Альтэрнатыва — ехаць у аб'езд па шашы 80 кілямэтраў. Але ня ў кожнага суражаніна ёсьць уласнае аўто і лішнія грошы на паліва ў далёкую дарогу. Таму мясцовыя жыхары ўжо езьдзяць на пароме «ў складчыну» і гатовыя прапанаваць такі варыянт райвыканкаму.

Старэйшае пакаленьне прыгадвае, што апошні мост цераз рэчку ўзарвалі падчас Вялікай Айчыннай вайны. Суражане сярэдняга веку гаворать, што за часамі перабудовы надзея на мост падавалася рэальнасьцю, і нібыта ўжо існаваў зацьверджаны праект. Але тут развалiўся СССР разам з цэнтралізаванай эканомікай.

Цяпер усе надзеі мясцовых жыхароў — толькі на паром, і на тое, каб гэты мясцовы від транспарту быў рэгулярным. Вядома, наколькі дазваляюць прыродныя ўмовы, бо паром выкарыстоўваюць толькі ўвесну, улетку і ўвосень. Зімой суражане пераходзяць Дзьвіну па лёдзе. Бо іншага выйсьця няма — пабудаваць мост ім нават ужо не абяцаюць.

Ян Сведка

ГОЛАС НАРОДУ

ЖИТЕЛИ ВЫМНО ЖАЛУЮТСЯ В ГЕНПРОКУРАТУРУ

В письме Генеральному прокурору жители Вымно рассказали про неэффективное использование денежных средств местным руководством.

На взгляд активистов деньги, выделяемые государством на благоустройство паспортизированных воинских захоронений на территории Вымнянского сельского Совета, и ранее, и в настоящее время расходуются неэффективно, а зачастую попросту разворовываются.

Вымнянцы просят генерального прокурора Александра Конюка провести проверку исполнения Указа № 109 «Об увековечивании памяти о погибших при защите Отечества и сохранении памяти о жертвах воин» на территории Вымнянского сельсовета.

В письме в частности указывается, что в 2014 году на воинское захоронение № 4452 в селе Котово было потрачено более 80 миллионов государственных средств. Однако работы были выполнены крайне некачественно, из некачественных материалов и уже чере год потребовался новый ремонт. Кроме того на стелы была нанесена информация только о части захороненных воинов. Прошло уже несколько лет, но работы по этому захоронению не завершены до настоящего времени.

Остаётся открытой и ситуация по воинскому захоронению № 4451 в агрогородке Вымно. Фамилии погибших осенью 1943 года командиров и красноармейцев Красной Армии, партизан и подпольщиков нанесены частично на стелы, частично на тонкие листы из нержавейки, а частично у подножия памятника, где они читаются с большим трудом на подставке. В центре захоронения находится могила Героя Советского Союза Анатолия Угловского. С точки зрения вымнянцев, в результате непродуманной реконструкции могила находится в состоянии, несоответствующим статусу Героя Советского Союза. При этом году жизни Анатолия Ефимовича указаны неверно. Обращения местных жителей к чиновникам Витебского района и области, никаких положительных результатов не принесли.

7000 рублей, выделенные в 2017 году на благоустройство 14-ти воинских захоронений в Вымнянском сельском Совете, заявители считают явно недостаточными. Кроме того, председатель Вымнянского сельского Совета Рымарев планирует потратить их только на благоустройство воинского захоронения № 4458, расположенного в уже несуществующей деревне Задебря. На предложение местных жителей, выделить часть средств на ремонт могилы Героя Советского Союза Анатолия Угловского и благоустройство могилы Варвары Орловской и её детей, был получен отрицательный ответ. В результате чего у людей сложилось впечатление, что чиновники хотят «погреть руки» на благоустройстве этого захоронения.

В конце заявления говорится: «*Мы понимаем, что все захоронения Великой Отечественной войны должны находиться в достойном состоянии, но при этом в первую очередь должны быть приведены в порядок захоронения, которые находятся в населенных пунктах, включая агрогородок Вымно. Те захоронения, которые работают на имидж нашей страны, а потом все остальные захоронения. Похоже, что у наших чиновников другие планы.*

Уважаемый Александр Владимирович, просим Вас помочь в решении вопроса паспортизации захоронений мирных граждан, погибших от рук карателей и полицаев в годы Великой Отечественной войны и благоустройстве территорий мест казней и расстрелов на территории Вымнянского сельского Совета».

От имени жителей села Котово, деревень Астрейково, Привольное и агрогородка Вымно письмо подписали 27 человек.

Ян Сведка

ЗЛАЧЫНСТВЫ

ПРИГОВОР ФИЗРУКУ ОСТАВЛЕН В СИЛЕ

Витебский областной суд рассмотрел дело учителя одной из школ Витебского района, которого обвинили в половой связи со школьницей.

История произошла в одном из агрогородков в Витебском районе. Между учителем и ученицей, по словам матери девочки, возникли чувства, которые привели к интимным отношениям. После случившегося восьмиклассница перешла в другую школу — на старом месте ее затравили дети.

Официальный представитель управления Следственного комитета Светлана Сахарова комментировала тогда произошедшее так:

«В отношении 61-летнего жителя Витебского района возбуждено уголовное дело по части 1 статьи 168 Уголовного кодекса (Половое сношение и иные действия сексуального характера с лицом, не достигшим 16-летнего возраста). Мужчина находится под стражей, идет расследование».

Суд Витебского района 24 августа 2017 года вынес приговор в отношении бывшего учителя, мужчина проведет 8 лет в колонии усиленного режима. В пользу матери в интересах несовершеннолетней потерпевшей взыскана денежная сумма в счет возмещения морального вреда.

Судебная коллегия по уголовным делам областного суда согласилась с выводами суда первой инстанции и оставила без изменений приговор суда Витебского района в отношении 61-летнего мужчины, сообщает БелТА. Апелляционные жалобы обвиняемого и его защитника оставлены без удовлетворения. Приговор вступил в законную силу.

vkurier.by

ТАРЫФЫ

УЛАДЫ ПАГРАЖАЮЦЬ ПОЎНАЙ АПЛАТАЮ КАМУНАЛКІ

За камуналку будзем плаціць 100 % выдаткаў, але не заўтра. Беларусы чамусьці ў гэта вераць слаба і задаюць чыноўнікам пытанням — ці не плацім ужо ўсе 200 % за камуналку?

Беларускія кватэры пачалі цяплець з пачатку мінулага тыдня, у лістападзе жыхары пачнуць атрымліваць «цяжэйшыя» жыроўкі. І гэта пры тым, што самыя грамадзяне, са словаў віцэ-прэм'ера Уладзіміра Сямашкі, кампенсуюць менш за 17 % выдаткаў на цяпло.

«16,8 %, хаця б выйсці на нулявую рэнтабельнасць энергетыкам. Вось раздзяліце 100 % на 16,8, гэта прыблізна ў 6,5, у 7 разоў — хто вытрымае цяпер у 6,5 разоў у адзін момант падняць гэта тарыф?» — пытаецца Уладзімір Сямашка.

Віцэ-прэм'ер пераймаецца, што энергетыкі працуюць у мінус, у адказ беларусы просяць даказаць гэтыя лічбы.

«Няма поўнага раскладу эканамічнага ўвогуле, за што мы плацім. І таму вельмі складана сказаць, плацім мы 50 %, ці 10 %, ці можа 120 %», — кажа жыхар Менску.

Іншы жыхарка сталіцы заўважае:

«Ніхто Сямашку не дазволіць павысіць у шэсць разоў, гэта я вам гарантую».

Не шасціразовае, але заўважнае павышэнне коштаў беларусы толькі сёлета зазналі ўжо двойчы: напачатку года і з 1-гаверасня. Да прыкладу, тарыф на цяпло цяпер складае без малога 17 рублёў за адну гігакалорыю. Паводле квітанцыі з мінулага ацяпляльнага сезону, каб сагрэць тыповую аднапакаёўку, за месяц неабходная амаль цэлая гігакалорыя, то бок трэба заплаціць, паводле новых коштаў, 16,5 рублёў. Пры стоадсоткавым тарыфе цяпло ў такім жытле каштавала б амаль 100 рублёў.

«Гэта вельмі непразрыстая сістэма, таму мы перыядычна чуем, што ў адзін год мы больш аплочваем, у другі год менш. Лукашэнка сам заяўляў не раз, што мы не ведаем, што ён не ведае, колькі насельніцтва аплочвае», — адзначае эканамічны аглядальнік «Белсату» Станіслаў Івашкевіч.

Адказ кіраўнік Беларусі можна пашукаць у жыроўках суграмадзянаў. Як напісана ў вераснёўскіх рахунках, агульнае кампенсаванне беларусамі камунальных выдаткаў склала 69 %. Асобна ж за электраэнергію — яшчэ больш, 80 % агульнага кошту, а з 1-га студзеня будуць усе 100. Пытанне: за якія канкрэтна паслугі?

«У беларускай энергетыцы каля 30 % выдаткаў складае абслугоўванне. „Белсат" правёў расследаванне, што ў гэтым абслугоўванні існуе каля дзясятка прыватных манапалістаў, якія завышаюць тарыфы на свае паслугі ў тры-чатыры разы», — працягвае Станіслаў Івашевіч.

Пра манапалізацыю, штучныя накручванні коштаў, адсутнасць канкурэнцыі ва ўрадзе не кажуць. Кіраўнік краіны паспяшаўся ад непапулярнае захады дыстансавацца і спіхнуць усё на чыноўнікаў.

«Не трэба хваляваць насельніцтва размовамі аб стоадсоткавай кампенсацыі паслугаў літаральна з заўтрашняга дня. Гэта пытанне ў тым ліку і палітычнае, і спешка тут непрымальная», — заявіў пазаўчора Аляксандр Лукашэнка.

Палітычнае гэта пытанне, хутчэй, у першую чаргу. Бо ўсцяж свежыя ўспаміны пра веснавыя антыдармаедскія пратэсты, таму градус незадаволенасці сітуацыяй з ЖКГ трэба збіць.

Але расці тарыфы будуць. І Лукашэнка, і Сямашка далі гэта зразумець. Паабяцалі, што да 2020-га года будуць падцягнутыя заробкі з пенсіямі. Але за кошт чаго, калі структурныя рэформы эканомікі ў агляднай будучыні не запланаваныя?

belsat.eu

ШЧЫРЫ РАСПОВЕД

КРИК ДУШИ ВИТЕБЧАНКИ

Рассказ 25-летней белоруски, решившей переехать из Витебска в российский Тобольск к молодому человеку.

Главная проблема, с которой белоруска столкнулась в России, касалась трудоустройства. И это несмотря на наличие «союзного государства» и равных прав для граждан Беларуси и России.

На первом месте работы — продавцом в зоомагазине — уроженка Витебска продержалась всего месяц: с нее потребовали прописку. Дальше было только хуже.

— Просидела дома еще полтора месяца, позвали администратором в автосервис «Восток-Моторс», но директор, когда он узнал, что у меня гражданство Беларуси, заявил следующее: «Так у вас же война! У вас конфликты с Россией!» Я поначалу ничего не поняла, думаю какая война?! А потом до меня дошло, что он думает, что я из Украины.

Говорю: "Я из Беларуси!". На что мне ответили: «А это разве не одна и та же страна?» Отвечаю: "Нет, это две разные страны". Он: «Да вы что?» (С удивлением). И тут я поняла, что открыла человеку Америку. Со словами «Извините, вы мне не подходите», ушла, понимая всю печальность своего положения в этом городе.

Через некоторое время белоруске удалось устроиться продавцом в магазин обуви — неофициально. Но спустя полтора месяца ее вновь уволили: «Объяснили тем, что все же им нужно гражданство РФ или прописка».

Любопытны ее впечатления от города и местных жителей.

— Очень грязно, ОЧЕНЬ. В доме, котором я жила, во дворе, начиная с осени, на траве валялись пачки сигарет, бутылки от пива, пачки от соков, пакеты и тому подобное. И что вы думаете? В мае все тот же мусор там и лежал. Меня интересовало, такая профессия как дворник в этом городе вообще есть?! — недоумевала молодая белоруска.

— Словарный запас у большинства людей скудный, люди не начитанные. Такое чувство, что город застыл в 1987-1990 годах. Я имею в виду не все население, конечно, в каждом городе есть и плохие, и хорошие люди. Но особой доброжелательности я не заметила. В общем, в Тобольске я не могла представить свою жизнь, тем более, если в планах дети. Какая у них была бы жизнь?!

В мае 2016 года уроженка Витебска переехала с молодым человеком в Санкт-Петербург. Этот город произвел на нее совсем другое впечатление: «Проблем с тем, что ты гражданин Беларуси, нет, развитая инфраструктура».

charter97.org

ГАСПАДАР

ДОМ МЕЧТЫ В ВИТЕБСКОМ РАЙОНЕ

Житель Витебска своими руками построил дом мечты.

Всего в паре десятков километров от города с его шумом и суетой жизнь течет подругому — неспешно, размеренно, тихо. Не редкость появление в окрестностях этой небольшой деревеньки Витебского района лис и зайцев, а зимой и лосей. Постоянных жителей немного, и лишь в выходные дни да в дачный сезон население Горовых резко увеличивается — местные, уехавшие в Витебск или в другие города в молодости и осевшие там навсегда, все равно любят приезжать домой — или под родительский кров, или под свой, дачный. И каких только строений и сооружений здесь нет! Но все равно, дом Михаила Якимова — это нечто особенное.

— После школы поступил в физкультурный техникум. Окончил его с отличием и решил «штурмовать» юридический факультет БГУ. Мне надо было сдать только один предмет — историю, но на «отлично». Мой друг, который впоследствии стал известным белорусским юристом, вытащил билет с темами, которые мы готовили к госэкзаменам, и получил «пятерку», я же — только «четверку», так как попались вопросы из древней истории. Не поступил.

Какие точно вопросы были в том билете на экзамене в университет, Михаил сейчас не припомнит. Но так получилось само собой, что он продолжил изучение культуры и истории на практике, по крайней мере той части, которая касается деревянного зодчества наших предков. В Великом Княжестве Литовском даже замки строили из этого материала, причем в рекордно короткие сроки — всего за неделю-две. И очень многие культовые сооружения возводились плотниками так же споро, причем с помощью одного топора, так как пила рвет древесные волокна и открывает доступ влаге, а этот инструмент их как бы «запаивает».

— Лес привез из Верхнедвинского района — жена оттуда родом. За один месяц — май — мы с братом поставили сруб размером семь на семь метров, — продолжает мой собеседник.— Углы рубили «в кубик», при таком способе, а его у нас почему-то называют немецким, бревна за предел сруба не выступают. Я тогда ничего не умел, но когда денег нет, всему научишься! Читал литературу, обращался за советами к местным мастерам, они мне многое показали, и вскоре освоил плотницкую науку. Топор, пила и стамеска — вот и все, чем пользовался! Эх, если бы мне в то время инструменты, которые есть сейчас, вот бы развернулся! Но и так всего год спустя вошли в дом, стали обживаться. Сам сложил печь, и она до сих пор стоит — отменная получилась, я использовал старинный кирпич, оставшийся при разборе одного из домов в Витебске. Кирпичи разных размеров, сложно было их состыковать, но зато очень прочные: когда бьешь, не разваливаются, а только искры летят. Брат Василий как-то принес резец и объяснил, под каким углом его надо держать. Вырезал первый узор, и мне показалось: что-то особенное! Но потом, когда приобрел навыки, понял, что предела совершенству нет. И хотя почти 30 лет этим занимаюсь, все не устаю, не прискучило мне это дело.

Михаил приглашает в дом: посмотреть интерьер первого этажа, подняться по изукрашенной лестнице на второй, отделкой которого решил заняться зять. Я лишь голову успеваю поворачивать, пытаясь хотя бы бегло рассмотреть панно, фигурки и узоры, украшающие стены. На самом верху фасада, под крышей, на которую будто живые присели деревянные аисты, резной портрет бобра. Под ним — пластины с изображением тетеревов, под перилами белки «прыгают» и вьются затейливые листья какого-то растения. Спрашиваю, с чего же начинал резчик.

— Начал с плинтусов для украшения стен и дверей, — поясняет он. — Затем — панно для стен. Это резные картины с различными сюжетами, но, наверное, вы заметили, что в основном они касаются родной природы. Я увлекался рыбалкой, охотой, до сих пор ружье за мной, много интересных сценок из жизни обитателей леса и озера наблюдал. Мне и захотелось их изобразить. Вот — токующий тетерев, тут — орел в гнезде, здесь же — голова лося с натуральными рогами. На одном из столбов лестницы сценка, как бобер грызет дерево, на котором сидит глухарь, на другом — куница гонится за белкой. Что-то рисую сам, что-то беру из журналов. К примеру, где я мог увидеть в наших лесах, как тигр нападает на кабана? Конечно, эту картинку где-то подсмотрел, но она мне так понравилась, что и ее решил «увековечить». Рисунки увеличиваю, затем наношу на липовые плашки и вырезаю. Работа кропотливая, но она мне по душе! Кроме того, когда вышел на пенсию, переселился сюда почти на постоянное жительство. В город выеду «проветриться» и назад! Летом у нас весело, приезжают дети, внуки, друзья, дел много и кроме резьбы. Посадил свою сосновую рощу, и поскольку регулярно подстригаю эти деревья весной, а их штук 50, они приобрели несколько необычную форму.

Не люблю сидеть без дела. Трудолюбие — основа жизни, человек должен быть чем-то занят, тогда и интересно, и полезно. А когда голова и руки «гуляют», тогда и проблемы разные возникают.

vitbichi.by

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.



УЛАДА

ЦІ ЁСЦЬ ВАРЫЯНТЫ ЗМЕНЫ ЎЛАДЫ?

Здавалася б, сама пастаноўка пытання дзіўная. Бо ў дэмакратычным свеце існуе прапісаны ў Канстытуцыі стандартны спосаб змены ўлады праз выбары. Але ва ўмовах аўтарытарнага рэжыму ў Беларусі гэты механізм заблакаваны. Сапраўдных выбараў тут няма, легальны, легітымны спосаб змены ўлады немагчымы.



Тады якія існуюць іншыя, нелегітымныя, неінстытуцыянальныя сродкі і механізмы ўладных пераменаў? Яны ёсць — апісаны ў палітычнай літаратуры, шмат разоў адбываліся ў гісторыі.

Найперш, канечне, рэвалюцыя. Гэта калі народ выходзіць на вуліцы і зрынае існую ўладу. Як тое было 100 гадоў таму ў Расіі ці тры гады таму ва Украіне падчас другога Майдану.

Ужо даводзілася пісаць, што выбух народнага незадаволення — рэч непрадказальная і непрагназуемая. На мой погляд, беларусы саспелі, каб на выбарах прагаласаваць супраць Лукашэнкі, але не саспелі да рэвалюцыі. Хоць Лукашэнка вельмі баіцца вулічнага пратэсту, заўсёды рэагуе на яго вельмі хваравіта.

Варта заўважыць, што, увогуле, беларускае грамадства, паводле сваёй сацыяльнай прыроды з пэўным піетэтам ставіцца да дзяржавы, да парадку, які яна ўвасабляе. Таму верагоднасць рэвалюцыйнай змены ўлада нам падаецца невысокай.

Іншы варыянт нелегітымнага зрынання існага палітычнага рэжыму — дзяржаўны пераварот. Ён магчымы толькі з дапамогай сілавых структур.

АлеўБеларусі, уадрозненне, напрыклад, ад краін Лацінскай Амерыкі ці Турцыі, няма традыцыі ўмяшання войска ў палітычнае жыццё. Да таго ж у нашай краіне існуе, паводле маіх падлікаў, 9 (дзевяць!) структур з правам аператыўна-вышуковай дзейнасці. Усе яны сочаць адна за адной, а кіраўнікі падпарадкаваны непасрэдна Лукашэнку. У такіх умовах здзейсніць пераварот вельмі цяжка.

Апошнім часам шмат размоваў і публікацый наконт таго, што, магчыма, хутка Лукашэнка перадасць уладу нейкаму пераемніку. Хацелася б спыніцца на гэтым пытанні больш падрабязна.

Пытанне пра пераемніка ўсплывае ў асяроддзі палітызаванай публікі ў пэўныя моманты, калі здаецца, што яно набывае актуальнасць. Пра яго шмат казалі ў перыяд паміж 2001 і 2004 гадамі, калі Лукашэнка ўступіў у свой другі прэзідэнцкі тэрмін, а ў Канстытуцыі захоўвалася абмежаванне на займанне прэзідэнцкай пасады адным чалавекам. Потым з'яўленне Віктара Лукашэнкі як палітычнай фігуры актуалізавала гэтыя развагі. Зноў на гэтую тэму пачалі гаварыць пасля таго, як Пуцін саступіў пасаду прэзідэнта РФ Мядзведзеву. Ужо гэтым годам кіраўнік Беларусі падчас размовы з галоўным рэдактарам «Народнай волі» Іосіфам Сярэдзічам казаў, што задумваецца над тым каб сысці са сваёй пасады.

Адразу хачу адзначыць, што рэалізацыя такога варыянту ва ўмовах сённяшняй Беларусі выглядае маларэальнай па некалькіх прычынах. Найперш, упостаці Аляксандра Лукашэнкі мы маем справу з чалавекам, у якога велізарная прага да ўлады. Для яго ўлада — гэта не толькі сэнс жыцця, але адзіна магчымы спосаб існавання. Ён увесь час атаясамлівае адхіленне яго ад улады з пагібеллю і кажа, што будзе абараняць сваю пасаду са зброяй, нават калі застанецца адзін.

Але нават калі раптам уявіць неверагоднае, што Лукашэнка стаміўся ад улады і захацеў бы яе пакінуць, то ўзнікае адна вялізная праблема. За чвэрць стагоддзя знаходжання на пасадзе ён вельмі шмат нанаварочаў, таму непазбежна ўзнікне пытанне аб адказнасці. Знойдзецца шмат людзей, прычым, не абавязкова з апазіцыі, каб з ім палічыцца. У выніку нельга выключаць, што пасля адстаўкі ён можа аказацца ў ролі падсуднага. Ці можна гэтага пазбегнуць, неяк гарантаваць недатыкальнасць з дапамогай заканадаўчых механізмаў ці асабістых абяцанняў ад пераемніка? Усё гэта зрабіць можна, аднак узнікае шэраг праблемаў.

Па-першае, як любы аўтарытарны кіраўнік, дзейны беларускі лідар нікому не верыць, падазрае ўсіх у нелаяльнасці, здрадзе. Ён ніводнаму чалавеку не зможа даверыць свой лёс.

Па-другое, ён разумее, што ў палітыцы любыя гарантыі і дамоўленасці з'яўляюцца адноснымі. Іх захоўванне зале¬жыць не ад ступені юрыдычнага замацавання, а ад суадносін палітычных сілаў. Любы закон ці нават артыкул канстытуцыі можна адмяніць. Аўгуста Піначчэт у Чылі перад сваёй адстаўкай стварыў шматпавярховую сістэму гарантый уласнай недатыкальнасці. Аднак ад турмы яго выратавала толькі смерць. Вельмі шмат прыкладаў, як пад суд трапляюць былыя дыктатары.

Па-трэцяе, існуе варыянт, калі лідар сыходзіць са сваёй пасады фармальна, перадае ўладу «зіц-старшыні», застаючыся рэальным кіраўніком. Гэта магчыма, калі чалавеку не вельмі важныя вонкавыя атрыбуты ўлады, ён нармальна сябе пачувае ў статусе «шэрага кардынала». Як Уладзімір Пуцін у Расіі на чатыры гады перадаў пасаду прэзідэнта Дзмітрыю Мядзве-дзеву. Але гэта яўна не наш варыянт.

Нарэшце — гэта ўжо па-чацвёртае — схема «Пераемнік» не спрацуе і па прычыне сістэмнага характару. Існуюць розныя тыпалогіі аўтарытарных рэжымаў. Для нашага выпадку важны падзел на алігархічныя і персаналісцкія рэжымы…

Гістарычны досвед апошніх ста гадоў паказвае, што, як правіла, калі сыходзіць дыктатар, які доўгі час аднаасобна кіраваў краінай, то ягоным нашчадкам рэдка ўдаецца захаваць рэжым у ранейшым выглядзе, часцей за ўсё адбываецца яго трансфармацыя. Так было пасля смерці Іосіфа Сталіна ў СССР, Франсіска Франка ў Іспаніі, Іосіфа Броз Ціта ў Югаславіі і нават Маа Цзэдуна ў Кітаі. Мы бачым, як цяжка захаваць ранейшы рэжым цяперашняму прэзідэнту Венесуэлы Нікаласу Мадуры пасля смерці харызматычнага Уга Чавеса….

Таму ў цяперашняга беларускага ўладара няма іншага выйсця, як заставацца ва ўладзе пажыццёва. Парадокс у тым, што Лукашэнка — не толькі архітэктар і стваральнік гэтай сістэмы, але і яе закладнік. Ён не можа з яе выйсці, пакінуць сваю пасаду, нават калі б і хацеў. І гэта сапраўдная трагедыя, тупік, як для грамадства, дзяржавы, так і для самога Лукашэнкі. І нейкага легальнага варыянту выйсця з яго я не бачу.

(скарочана)

Валер Карбалевіч
"Новы Час"

ПРАПАНОВА

ДАВАЙЦЕ ГАВАРЫЦЬ ПРА НАША ЖЫЦЦЁ

Галоўны рэдактар «Советской Белоруссии» Павел Якубовіч выступіў з праграмнай заявай у «Клубе рэдактараў» на «Беларусь-1», заклікаўшы абмяркоўваць жыццё Беларусі, а не расійскія гісторыі.

«Час нам, грамадзянам Беларусі, менш жыць жыццём іншай дзяржавы. Што нам гэтая гнюсная гісторыя вакол фільма „Мацільда"? Усе гэтыя звар'яцелыя барацьбіты, ваяўнічыя крыжакі... Нам гэта навошта? У нас гэтага няма і быць не павінна. Што нам гісторыя з гэтай Сабчак? ...

Да чаго я заклікаю? Усе мы, грамадзяне Беларусі, павінны ўсё больш і больш разумець, што ўжо 25 гадоў мы — незалежная еўрапейская дзяржава. А мы ўсё жывём дробнымі жарсцямі нейкіх маскоўскіх акцёраў, нейкімі скандальчыкамі, нейкімі Сабчак.

Давайце жыць беларускім сёння і тут. У нас адбываюцца не такія глабальныя і скандальныя падзеі, але мы жывём сваім жыццём, каб зрабіць наша жыццё нармальным ... Я гатовы гаварыць пра калег Лябедзьку, Статкевіча і іншых з нашмат большай цікавасцю, чым гісторыі Сабчак, нараджэнне ці гібель нейкай зоркі ў Расіі. Мы павінны ўрэшце разумець, што мы краіна».

Такім чынам Якубовіч адрэагаваў на прапанову старшыні Белтэлерадыёкампаніі Генадзя Давыдзькі абмеркаваць магчымы ўдзел Ксеніі Сабчак у прэзідэнцкіх выбарах у Расіі, а таксама развагі кіраўніцы холдынга «Мінск-Навіны» Кацярыны Дубінскай пра смерць артыста Дзмітрыя Мар'янава і праблемы ў сям'і Армэна Джыгарханяна.

"Наша Ніва"

РАСІЯ–БЕЛАРУСЬ

ЗРАБІЦЬ ПАСТЫ НА МЯЖЫ ЗЬ БЕЛАРУСЬСЮ

Памежныя пасты паміж Беларусьсю і Расеяй могуць зьявіцца на аўтастрадах і чыгунцы ўжо вясной 2018 году. Пра гэта заявіў сёньня намесьнік кіраўніка Міністэрства ўнутраных справаў Расеі Аляксандар Гаравы, паведамляе "Інтэрфакс".

Паводле расейскага боку, гэта зьвязана з чэмпіянатам сьвету па футболе, які пройдзе ў Расеі ў наступным годзе.

«Мы дастаткова жорстка будзем працаваць з траўня», — заявіў Гаравы ў ходзе пасяджэньня Савету Фэдэрацыі.

Магчымасьць зьяўленьня пастоў ён патлумачыў занепакоенасьцю расейскіх уладаў з нагоды адкрытасьці мяжы ва ўмовах, калі ўлады Беларусі дазволілі грамадзянам 80 краінаў сьвету прыяжджаць у сваю краіну безь візы.

«Калі мы не ўніфікуем міграцыйныя заканадаўства і не пяройдзем на адзіную міграцыйную карту да сакавіка, урадам РФ папярэдне прапрацавана пытаньне аб увядзеньні часовых памежных пастоў як на аўтатрасе, так і на чыгунцы без прыпыненьня пасажырскіх цягнікоў», — сказаў Гаравы.

Першы намесьнік кіраўніка МУС падкрэсьліў, што ягонае ведамства турбуе таксама выкарыстаньне транзыту праз Беларусь людзьмі, якіх шукаюць расейскія праваахоўныя органы ў сувязі з падазронымі паездкамі ў Сырыю.

«Яны сёньня вяртаюцца ў Кіеў, едуць па дарозе, дзе таксама мяжа адкрытая, потым па Смаленскай трасе да нас», — сказаў Гаравы.

У студзені 2017 году прэзыдэнт Беларусі Аляксандар Лукашэнка сваім указам дазволіў грамадзянам 80 краінаў сьвету ўяжджаць у краіну бязь візаў на тэрмін, ня большы за 5 сутак. У пачатку лютага Фэдэральная служба бясьпекі Расеі аднавіла на мяжы з Беларусьсю памежную зону, скасаваную ў 1995 годзе пасля падпісаньня Дамовы аб дружбе, добрасуседзтве і супрацоўніцтве паміж Расеяй і Беларусьсю.

"Радыё Свабода"

НАШЫ ЗАРОБКІ

ЗАРПЛАТУ В ТЫСЯЧУ РУБЛЕЙ ТОЛЬКО НА БУМАГЕ

Даже если средняя зарплата в Беларуси достигнет тысячи рублей, то большинство будет получать намного меньше. И меньше всех будут получать в раёнах Витебщины, которая возглавляет список беднейшего региона страны.

Только в двух регионах Беларуси средние зарплаты превысили пресловутую тысячу рублей, но Министерство труда и социальной защиты обещает до конца года выполнить доведенный президентом показатель. Эксперты не видят в этом смысла.

В самом бедном регионе получают в 2,5 раза меньше, чем в самом богатом

За восемь месяцев этого года только в Солигорском районе и Минске номинальная начисленная средняя заработная плата превысила тысячу рублей. В Солигорском районе она составила 1169,1 рубля, а в Минске — 1101,7 рубля. В тройку самых богатых регионов также попал Минский район. Здесь средняя зарплата составила 949,6 рубля.

Самым бедным по-прежнему остается Шарковщинский район. Здесь средняя зарплата за восемь месяцев составила 462,8 рубля. Она в 2,5 раза ниже, чем в Солигорском районе. В тройку самых бедных регионов также входят Бешенковичский (508,5 рубля) и Ушачский (511,7 рубля) районы.

Основной причиной разбежки в зарплатах эксперты считают наличие либо наоборот отсутствие крупных производств в регионе. Например, в Солигорском районе работает «Беларуськалий», а в Минске — Парк высоких технологий (ПВТ), где традиционно получают самые высокие зарплаты в стране.

«В стране есть ограниченное количество предприятий, где люди получают зарплату, которая сильно выше средней по стране. В первую очередь, это программисты, которые работают в компаниях, сконцентрированных в ПВТ. Также очевидно, что высокую зарплату получают те, кто имеет отношение к калийным удобрениям. Отсюда понятно, почему такие высокие средние зарплаты в Солигорском районе и Минске», — объясняет старший аналитик форекс-брокера «Альпари» Вадим Иосуб.

…«Вертикальщики понимают, что могут оказаться виноватыми при любом раскладе событий — за то, что не достигли этой тысячи либо за то, что искусственно нарисовали эту тысячу. Сейчас больше места для интерпретаций и поисков объяснений по сравнению с 2010 годом», — считает старший научный сотрудник Белорусского экономического исследовательско-образовательного центра (BEROC) Дмитрий Крук.

Эксперты не видят смысла в доведении средней зарплаты до тысячи рублей

Во время недавней прямой телефонной линии министр труда и социальной защиты Ирина Костевич признала, что в некоторых регионах рост средней зарплаты отстает от установленного графика, но пообещала, что плановое задание по достижению уровня заработной платы в среднем по стране в тысячу рублей будет выполнено. За восемь месяцев этого года она составила 784,5 рубля.

«С сентября повышена тарифная ставка первого разряда для работников бюджетной сферы, а также заработная плата госслужащих. Это окажет свое влияние на показатели роста зарплаты в целом по стране», — сказала Ирина Костевич.

Дмитрий Крук видит в гонке за зарплатой чисто политические корни. По его мнению, экономических оснований для такого уровня зарплаты нет. Эксперт полагает, что белорусские власти могут постепенно прийти к средней зарплате в тысячу рублей, но более важно, чтобы этот уровень зарплаты был устойчивым.

…Даже если план по средней зарплате выполнят, то подавляющее большинство населения будет получать намного меньше этой суммы, уверен Вадим Иосуб.

Он предлагает обратить внимание на другой, более объективный принцип расчета уровня доходов — медианную зарплату, которая отражает сумму в центре зарплатного ряда и делит его на две равные части. Этот показатель всегда ниже средней зарплаты — примерно на 30%.

«Иначе говоря, когда средняя зарплата по стране достигнет тысячи, это будет означать, что приблизительно 70% населения в стране будет получать ниже этой средней. За пределами того же Солигорска и Минска ниже средней будет получать 80-90% населения», — отмечает финансовый аналитик.

Кроме того, говоря о тысяче рублей, чиновники ведут речь о средней начисленной зарплате. Но после уплаты налогов пресловутая тысяча рублей превратится в сумму порядка 850 рублей. По этим причинам Вадим Иосуб считает показатель по средней зарплате, который высшее руководство страны взяло в качестве больше не экономической, а политической цели, фиктивным. Средняя зарплата в тысячу рублей будет существовать только в отчетах чиновников.

«Когда средняя зарплата достигнет тысячи рублей, подавляющее число людей в стране этой тысячи рублей у себя в кармане не обнаружат и будут негодовать по поводу того, что власти их в очередной раз обманули. Этот показатель даже при его достижении ничего кроме разочарования и озлобления у населения не вызовет», — подчеркивает старший аналитик форекс-брокера «Альпари».

(скарочана)

Александр Ярошевич
http://naviny.by

“ДЗЕДАЎШЧЫНА”

ЖАХЛІВЫЯ ПАДРАБЯЗНАСЬЦІ СЬМЕРЦІ САЛДАТА…

Блізкія 21-гадовага Аляксандра Коржыча перадалі ў рэдакцыю Радыё Свабода фотаздымкі цела загінулага, на якім відаць вялікія гематомы. Сям’я і сябры ня вераць у афіцыйную вэрсію і дабіваюцца расьследаваньня.

3 кастрычніка Аляксандра Коржыча нібыта знайшлі павешаным у вайсковай часьці пад Барысавам, дзе ён праходзіў тэрміновую службу. Паводле афіцыйнай вэрсіі, ён зьдзейсьніў суіцыд. Карэспандэнты Свабоды пагутарылі зь Сяргеем Дзятлам, блізкім сябрам, мужам стрыечнай сястры загінулага.

У рэдакцыі Радыё Свабода ёсьць фотаздымкі цела Аляксандра. На іх выразна відаць вялікія гематомы на галаве і тулаве.

Суразмоўца кажа, што ня верыць у афіцыйную вэрсію, як і ўсе сябры Аляксандра. Яны зьбіраюць усе магчымыя доказы таго, што Аляксандар Коржыч не зьбіраўся накладаць на сябе рукі, а таксама факты пра тое, што ў ягонай часьці была «дзедаўшчына». У панядзелак, 9 кастрычніка, сябры загінулага паедуць ў Сьледчы камітэт і пракуратуру дабівацца належнага расьследаваньня.

Як распавёў Сяргей Дзяцел, да войска Аляксандар Коржыч працаваў на станцыі тэхнічнага абслугоўваньня, рамантаваў аўтамабілі. Суразмоўца кажа, што Аляксандр вельмі любіў аўтамабілі і добра разьбіраўся ў іх. Перад сыходам у войска ён прадаў сваю машыну, каб на вяртаньні купіць іншую.

Аляксандар Коржыч быў адзіным дзіцём у сям’і, найбліжэйшай, апроч бацькоў, яму была стрыечная сястра, з мужам якой, Сяргеем Дзятлам, пагутарылі карэспандэнты Свабоды.

За два тыдні да сьмерці абяцаў маці прыйсьці ў звальненьне

«Яму ад войска ўвесь час адтэрміноўкі давалі, у яго былі праблемы з сэрцам. А апошні раз выдалі позву, прызналі годным. Ён сказаў, што бегаць ня будзе, адслужыць гэтыя паўтара года, і не будзе ніякіх праблем.

Перад тым як ісьці ў войска, пачаў рамонт у кватэры, паставіў кухню новую... А за два тыдні да сьмерці тэлефанаваў маці і казаў, што яму абяцаюць звальненьне на 3 дні, то ён прыедзе і даробіць адкосы на вокнах.

Апошнія гады я зь ім зьблізіўся, ён стаў больш дарослы, усім дапамагаў, хто да яго зьвяртаўся, і мне дапамагаў. Ён ніколі не адмовіў нікому. Трэба некуды паехаць хоць уначы — без праблемаў».

З карткі Аляксандра Коржыча ў час яго службы здымалі грошы ў розных гарадах

«Калі ён сыходзіў у войска, то з сабой узяў банкаўскую картку. На ёй было каля 500 рублёў. Усё выявілася таму, што гэтая банкаўская карта была прывязаная да ягонага айфона, які ён пакінуў у сябра перад сыходам у войска. У прыкладаньні на тэлефоне было бачна, што з гэтай карты ўсё здымаецца і здымаецца, і, у прынцыпе, зараз гэта можна ўжо поўнасьцю ўсё адсачыць. Зьняцьцё грошай адбывалася ў розных месцах — і ў Жодзіне, і ў „Барысаў-Арэне“, і ў Менску.

Ужо потым выявілася, што ўвесь час яму пераводзілі грошы — сваякі і сябры. Ён тэлефанаваў і прасіў у каго 30 рублёў, у каго 50. Але ў той час ніхто ня ведаў, што так шмат іх пераводзіцца. У яго было на карце 500 рублёў, і дзесьці 400 яшчэ накідалі сябры. Ну вось — дзесьці 900 рублёў за 4 месяцы ў яго „пайшло“.

Нам пасьля ўжо распавялі іншыя салдаты, што суткі знаходжаньня ў гэтай часьці, каб цябе не білі, „каштуюць“ 15 рублёў. Гэтыя грошы трэба плаціць сяржантам. Куды далей гэтыя грошы сыходзяць, ніхто ня ведае. У галаве не ўкладаецца, што так можа быць.

Калі мама да яго езьдзіла, то ён ёй распавядаў, што грошы вымагаюць. Пра фізічны гвалт не казаў. Здавалася, усё было нармальна, але апошнія два тыдні да сьмерці ён перастаў тэлефанаваць зусім. А калі і тэлефанаваў, то зь нейкіх чужых тэлефонаў. Пасьля таго, як знайшлі яго мёртвым, пры ім тэлефону не было. А ягоны тэлефон апынуўся ў аднаго зь сяржантаў. Гэта мне сказаў камандзір, калі мы зь ім гутарылі. У ліставаньні зь сябрамі ён паведамляў, што яму 4 тыдні заставалася да пераводу ў Слонім, казаў, што гэтыя 4 тыдні датрывае і перавядзецца адтуль».

«Яго не маглі знайсьці»

«Яны яго не маглі знайсьці, ён зьнік, і яны яго шукалі 5 дзён па часьці. 26 верасьня яго выпісалі з мэдроты, а пра ягоную сьмерць паведамілі 3 кастрычніка. Мы задавалі пытаньне, чаму нічога не паведамлялі сваякам за гэтыя дні, нам сказалі, што ў мэдроце думалі, што ён ужо ў часьці, а ў часьці думалі, што ён яшчэ ў мэдроце.

Нам не хацелі паказваць цела. Калі мы прыехалі ў Барысаў, першае пытаньне, якое нам задалі, — „як вы так хутка змаглі дабрацца?“ Мы 410 кілямэтраў праехалі за тры гадзіны. Маме патэлефанавала дзесьці ў 21.40, яна патэлефанавала нам, прыехалі сябры яго, і мы праз хвілін трыццаць ужо выехалі. І прыехалі ў 2.30 ночы. Яны нас не чакалі. Яны ведалі, што бацька Сашы не жыве з мамай, ведалі, што мама адна.

Нас запрасіў адзін з камандзіраў. Усе апускаюць вочы долу. Ніхто нічога не тлумачыць. Нам казалі, што едзьце, маўляў, дадому, мы яго прывязем. Мы запярэчылі, што не зьедзем, пакуль нам яго не пакажуць. Уначы нам не паказалі ані яго, ані месца, маўляў, працуе Сьледчы камітэт. Мы заначавалі ў Барысаве і запатрабавалі раніцай, каб нам паказалі яго. Нам паказалі яго толькі а 17-й гадзіне».

Што такое «сабачая сьмерць»?

«На галаве ў яго крывападцёк, і нейкія незразумелыя нібыта тоненькія адтуліны, як быццам яго шылам ці нечым такім калолі.

Ананімны вайсковец паведаміў нам, што яго знайшлі павешаным са зьвязанымі нагамі і на галаве было нешта кшталту балаклавы — у іх гэта называецца „сабачая сьмерць“. Накідваецца рэмень, які зацягваецца на шыі, а расьцягнуць яго немагчыма, таму што такі мэханізм там.

Я сам доктар, калі паказалі яго, першае пытаньне да судовага мэдыка было, чаго такая странгуляцыйная баразна. Калі чалавек сам вешаецца, яна ня можа быць аднолькавай па ўсёй акружнасьці. Калі ж чалавека душаць, у яго атрымоўваецца завершаная странгуляцыйная баразна. А калі чалавек вешаецца, яна больш выяўляецца сьпераду, а ззаду — меней, таму што ціск ззаду меншы.

Потым, калі запыталі ў сьледчага, каб патлумачыў, што здарылася, ён нам адказаў, што тут і тлумачыць няма чаго — гэта суіцыд».

«Ужо ня першы выпадак»

«Гэта ўжо ж ня першы выпадак такі ў гэтай часьці за год. І маёй жонцы тэлефануюць цяпер маці хлопцаў, якія загінулі да гэтага. І ўсё — адзін у адзін.

Хлопчык, які загінуў да Аляксандра, незадоўга патэлефанаваў бацькам, распавёў ім пра сваю сытуацыю, бацька патэлефанаваў начальніку часткі, прыгразіў, што калі не разьбяруцца, то зьвернецца ў пракуратуру. Праз дзьве гадзіны сынператэлефанаваў, што пытаньні ўсе ўрэгуляваныя, усё добра. А праз 12 гадзін бацькам патэлефанавалі і паведамілі, што ён павесіўся.

Калі было пахаваньне, прыехалі ж сюды і вайскоўцы. Пачалі зьбірацца Сашавы сябры, і калі ўжо ў двары не было дзе паркавацца, стаяла пад сотню чалавек, то прыехала міліцыя і стала паміж вайскоўцамі і людзьмі. Вельмі баяліся, што будзе самасуд.

Мама — просты чалавек, яна слаба разумее, як дабівацца. У яе зараз адна толькі мэта — каб Сашу адпелі. Бо ніхто адпяваць не захацеў. А я і сябры Сашы — мы будзем займацца расьсьледаваньнем».

«Радыё Свабода»

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5,
Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 29.10.2017 у 16.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.